

§ 36.

Ordföranden eger att i landstingets öfverläggningar och beslut deltaga.

Stockholm den 27 januari 1900.

Oskar Nylander.

N:o 67.

Af herr **L. P. Mallmin**, ang. *ändring af kongl. förordningen den 6 februari 1849 i fråga om till- eller afträdessyn mellan enskild jordegare och landbo.*

I kongl. förordningen den 8 februari 1849 har stadgats, att mellan enskild jordegare och landbo af två nämndemän i behörig ordning för rättad till- och afträdes syn, hvilken icke blifvit af jordegaren eller landbon klandrad inom tre månader efter det han af syneinstrumentet erhållit del, skall vara gällande. Detta stadgande, som föreslagits uti en af 1847—48 års Riksdag aflåten skrifvelse i ämnet till Kongl. Maj:t, var föranledt af en vid nämnda riksdag uti bondeståndet väckt motion i frågan. Motionärens förslag hade likväl i viss mån en annan innebörd än den förordningen i ämnet erhöi. Motionären föreslog nemligen, att derest, efter det emellan jordegare eller innehafvare å ena, samt dels landbo å andra sidan, syn hållits af två ojäfvige män samt synen icke inom viss tid blifvit klandrad, densamma skulle lända till efterrättelse. Lagutskot-

tet, som i öfrigt gillade motionens syfte, fann emellertid icke skäl föreligga att afvika från den i 27 kap. byggningabalken uttryckta grundsats, att ifrågakända synförrättningar skulle, för att såsom behöriga anses, förrättas af två nämndemän. Såsom skäl för denna uppfattning anförde utskottet, att då lagen tillade en förrättning den giltighet, som vore i fråga, så vore ock nödigt, att lagen bestämde, af hvilka den finge förrättas. Förrättningen iklädde sig först dymedelst egenskapen af en offentlig handling, den der inför lag egde vitsord.

På det sätt, hvarpå den ifrågavarande förordningen af domstolarne tillämpas, motsvarar densamma icke numera allmogens behof af en lämplig form för anskaffande af den bevisning, som med af- och tillträdeshusesyn afses. Förordningens fordran, att sådan syn för att erhålla giltighet skall förrättas af nämndemän, torde vid tiden för förordningens tillkomst hafva inneburit och uppfattas ännu af allmogen på det sätt, att densamma anses innebära det kraf på synförrättarnes behörighet, att han skall hafva såsom nämndeman svurit domareed. Emellertid tolkas förordningen af domstolarne allmänt på det sätt, att för giltig synförrättning fordras, att densamma förrättats af två vid tiden för förrättningen tjenstgörande nämndemän. På grund af denna olikhet mellan domstolens och allmogens uppfattning af ifrågavarande förändrings innebörd händer det ofta, att syner, förrättade af personer, som varit, men vid tiden för förrättningen afgått som nämndemän, ehuru synerna af jordegare och arrendatorer vid förrättningen betraktas såsom giltiga, sedermera vid en tidpunkt, då förhållandena så ändrats, att ny syn icke kan hållas, på yrkande af part af domstol undanrödjas.

Förutom denna olägenhet af nämnda tolkning är jemväl att märka, det nu för tiden, då bedömandet af de förhållanden, som vid ifrågavarande syner skola bedömas, med jordbrukets nuvarande utveckling kräfver ojemförligt större sakkunskap än förr, och då nämndemän sällan kvarstå så länge, att de under sin tjenstetid komma i besittning af för ifrågavarande ändamål erforderlig sakkunskap, man icke alltid kan vänta, att bland tjenstförrättande nämndemän finnas personer kvalificerade för ifrågavarande förrättingars fullgörande. Mig synes därför, att behörigheten att förrätta sådana syner, om hvilka är fråga, bör utsträckas till dem, som äro eller varit nämndemän. På det sättet skulle den i byggningabalken och i 1849 års förordning uttryckta grundsats tillvaratagas och derjemte vinnas ökad säkerhet för, att husesyn komme att förrättas af sakkunniga personer.

Jag får på grund af det anförda hemställa,

att Riksdagen för sin del ville besluta sådan ändring i lydelsen af ofvannämnda förordning den 6 februari 1849, att i stället för orden »af två nämndemän i behörig ordning förrättad» insättas orden »af två män, som äro eller varit nämndemän, i behörig ordning förrättad».

Jag anhåller om remiss till vederbörligt utskott.

Stockholm den 27 januari 1900.

L. P. Mallmin.